

## II.

## Indskrivning af Statsobligationer\*).

Den Praksis at lade Statsobligationer indskrive i Statens Gældbog har højst forskellig Udbredelse i de forskellige Lande. Indskrivningen finder ogsaa Sted under uligeartede Former.

I England, Holland, det tyske Rige og en Række af Tysklands Enkeltstater (Preussen, Sachsen, Hessen, Sachsen-Weimar, Bremen og Hamburg), anvendes det rene Bogfordrings-System. Den, der lader Obligationer indskrive, modtager ganske vist en Art Dokument, men dette har nærmest kun Karakteren af en Meddelelse; det har ingen Anvendelse ved Hævelsen af Renter eller ved Overdragelse af Fordringen. Den, der er indtegnet i Gældbogen, faar sine Renter tilsendt eller anvist gennem sin Bankforbindelse efter forud truffen Aftale.

I Modsætning hertil anvender man i de romanske Lande (Frankrig, Belgien og Italien) og i Rusland det System, at Kreditor faar et Dokument, en Udskrift af Gældbogen, der er nødvendigt ved Overdragelse af Bogfordringen eller naar han vil forandre den til et Ihænderhaverpapir; ja ved Hævelsen af Renter er dette Dokument endogsaa et nødvendigt Legitimationsbevis, og den der præsenterer Dokumentet, faar Renterne udbetalt imod Kvittering. Trods Indskrivningen har Kreditor altsaa dog et Papir, som det er nødvendigt at opbevare med Omhu.

I Amerikas Forenede Stater anvendes et blandet System, for saa vidt som Kreditor vel faar en Obligation, men Renterne gaar over til at blive en Bogfordring. Kreditors Navn indføres i Statsgældsregistret, og det anføres ogsaa paa Obligationen. Renterne betales ved

\*) Udtog af en Artikel af Georg Schanz: »Die Staatsschuldbücher und ihre Benützung« i Finanz-Archiv, 1. Bd., 1910. Udførligere vil Forf. behandle Emnet i 3. Udgave af Handwörterbuch der Staatswissenschaften.

## II.

## Indskrivning af Statsobligationer\*).

Den Praksis at lade Statsobligationer indskrive i Statens Gældbog har højst forskellig Udbredelse i de forskellige Lande. Indskrivningen finder ogsaa Sted under uligeartede Former.

I England, Holland, det tyske Rige og en Række af Tysklands Enkeltstater (Preussen, Sachsen, Hessen, Sachsen-Weimar, Bremen og Hamburg), anvendes det rene Bogfordrings-System. Den, der lader Obligationer indskrive, modtager ganske vist en Art Dokument, men dette har nærmest kun Karakteren af en Meddelelse; det har ingen Anvendelse ved Hævelsen af Renter eller ved Overdragelse af Fordringen. Den, der er indtegnet i Gældbogen, faar sine Renter tilsendt eller anvist gennem sin Bankforbindelse efter forud truffen Aftale.

I Modsætning hertil anvender man i de romanske Lande (Frankrig, Belgien og Italien) og i Rusland det System, at Kreditor faar et Dokument, en Udskrift af Gældbogen, der er nødvendigt ved Overdragelse af Bogfordringen eller naar han vil forandre den til et Ihænderhaverpapir; ja ved Hævelsen af Renter er dette Dokument endogsaa et nødvendigt Legitimationsbevis, og den der præsenterer Dokumentet, faar Renterne udbetalt imod Kvittering. Trods Indskrivningen har Kreditor altsaa dog et Papir, som det er nødvendigt at opbevare med Omhu.

I Amerikas Forenede Stater anvendes et blandet System, for saa vidt som Kreditor vel faar en Obligation, men Renterne gaar over til at blive en Bogfordring. Kreditors Navn indføres i Statsgældsregistret, og det anføres ogsaa paa Obligationen. Renterne betales ved

\*) Udtog af en Artikel af Georg Schanz: »Die Staatsschuldbücher und ihre Benützung« i Finanz-Archiv, 1. Bd., 1910. Udførligere vil Forf. behandle Emnet i 3. Udgave af Handwörterbuch der Staatswissenschaften.

Checks, der sendes til den i Registret opgivne Adresse. Overdragelsen af registrerede Bonds sker ved Udfyldning af en paa Bagsiden trykt Formular. Den, der har faaet en registreret Obligation overdraget, indsender den til Finansministeriet, som omgaaende og gratis sender ham en ny Obligation, lydende paa hans Navn, og fra samme Dag godskrives Renterne den nye Kreditor.

Det System, der anvendes i de nordiske Lande, er forskelligt fra de foran omtalte. Det er nærmest en Art Depotsystem, idet Kreditor ikke faar nogen Bogfordring, men kun Fordring paa Tilbagelevering af Obligationerne (enten de indleverede Numre eller andre henhørende til samme Statslaan). Norge og Sverige kender kun Deposito-Indskrivning i snævrere Forstand, medens Danmark jo for uamortisable Laans Vedkommende lader de indskrevne Obligationer gaa ind i Beholdningen.

Med Hensyn til det Omfang, hvori man i forskellige Lande har benyttet Adgangen til at lade Obligationer indskrive, anføres nedenstaaende Tal, der angiver Beløbet af de indskrevne Obligationer i Procent af det Obligationsbeløb, der efter de gældende Regler kan indskrives:

Amerikas Forenede Stater (31. Maj 1909).....	94,5 %
Holland (1. Juli 1909).....	82,3 —
Frankrig (1. Jan. 1909).....	71,7 —
Italien (Marts 1909).....	59,1 —
Belgien (1908—09).....	50,0 —
Elsass-Lothringen (1. April 1909).....	43,0 —
Danmark (31. Marts 1908).....	27,8 —
Preussen (31. Marts 1909).....	27,6 —
Tyske Rige (31. Marts 1909).....	17,6 —
Sachsen (31. Decbr. 1908).....	14,4 —
Hessen (31. Marts 1909).....	11,7 —
Bremen (31. Marts 1909).....	10,3 —
Hamburg (31. Decbr. 1909).....	6,6 —
Sverige (12. Oktober 1909).....	1,3 —
Norge (30. Juni 1909).....	0,6 —

For Englands Vedkommende er det ikke oplyst, hvor stor en Del af Statsgælden der er indskreven. Ind-

til 1870 var kun 0,22 % af Statsgældens Beløb Ihænderpapirer, og det antages, at endnu kun et Minimum har denne Form. Engelske Konsols noteres jo ogsaa kun ganske undtagelsesvis paa fremmede Børser.

I ovenanførte Fortegnelse staar United States paa første Plads med ca. 95 % af Statsgælden registreret (864 Mill. Dollars »registered bonds« mod 50 Mill. Dollars »coupon bonds«). Dette Forhold viser, i hvor høj Grad den ovenfor beskrevne amerikanske Form for Indskrivning falder i Publikums Smag og tilfredsstiller Kravene til baade Sikkerhed og Bekvemmelighed. Iøvrigt skyldes det høje Procenttal maaske i nogen Grad, at medens Ihænder-Obligationer vel kan registreres, kan registrerede Bonds ikke omvendt forandres til Kuponbonds.

For Hollands Vedkommende maa man tage i Betragtning, at indtil 1878 skulde alle Obligationer indskrives, og at endnu den Dag i Dag en indtegnet Obligation ikke direkte kan forandres til Ihænderpapir. Af de 926 Mill. fl. indskreven Gæld, der udgør ca. 82 % af Totalbeløbet, er imidlertid 194 Mill. pantsat for Certifikater, der cirkulerer som Ihænderpapirer. Sammenlægger man disse Certifikater med de egentlige Ihænderobligationer, faas en Sum af 293 Mill. fl. mod 732 Mill. fl. Boggæld, saaledes at Procenten for denne sidste synker til 65 % af Helheden.

I Frankrig er næsten tre Fjerdedele af den uamortisable Statsgæld Boggæld. Den Omstændighed, at oprindelig alle Statslaan i Frankrig var indskrevne, har vænnet Befolkningen til denne Form. Det fortjener iøvrigt ogsaa at bemærkes, at der i Frankrig ikke kan gøres Arrest i den indskrevne Fordring, — en Bestemmelse, der trods alle Angrøb er bleven opretholdt lige siden 1797; kun i Tilfælde af Konkurs bortfalder dette Privilegium. Til Illustrering af den stærke Spredning, der er ejendommelig for de franske Rentes, anføres følgende Tal:

	1. Jan. 1882	1. Jan. 1909
Vedvarende rentes:		
Antal Indskrivninger.....	3,867801	4,534691
Beløb (Fr.).....	743,315760	657,673515
Amortisable rentes:		
Antal Indskrivninger.....	—	455776
Beløb (Fr.).....	—	107,629800

I Belgien, hvor Halvdelen af Gælden er indskreven, bestaar den Bestemmelse, at Provinser, Kommuner, offentlige Anstalter, Formynderi, Kuratorer og andre, der disponere for Mindreaarige o. l., ikke maa besidde Stats-Indehaverobligationer, men skal lade dem overgaa til indskrevne Fordringer, ligesom de i Almindelighed ikke maa erhverve fremmede Børspapirer.

Bortset fra Elsass-Lothringen, som paa dette Omraade lige som saa mange andre nærmest ligner de romanske Lande, spiller Indskrivning af Statsobligationer en forholdsvis underordnet Rolle i de fleste tyske Stater. Man har iøvrigt i Tyskland paa forskellig Vis opmuntret til Indskrivning (for at faa en Del af Statsobligationerne ud af Omsætningen og derved støtte Kursen). Ved de nyere preussiske Laan og tyske Rigslaan har man saaledes sikret dem, der ved Tegningen forpligtede sig til Indskrivning, en Fortrinsret eller endog en noget lavere Kurs end den almindelige. Ikke desto mindre blev kun 15 Mill. af det i April 1909 optagne Laan paa 800 Mill. Mark indskrevet.

### III.

#### Kunstig Landvinding i United States.

Af de Forenede Staters hele Landomraade paa 940 Millioner ha henhører endnu 292 Mill. ha, altsaa nærved en Tredjedel, under Unionens Domæneforvaltning. Under